

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра соціології та соціальної роботи**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету суспільних наук
Остапчук Ю.О.
« 17 » _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ВИМІРЮВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ЗМІН

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	054 Соціологія
Освітня програма	Соціологія
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород – 2022

Робоча програма з навчальної дисципліни **«Теорія та практика вимірювання соціальних змін»** для здобувачів вищої освіти галузі знань **05 Соціальні та поведінкові науки** спеціальності **054 Соціологія** освітньої програми **«Соціологія»**.

Розробник: **Афанасьєв Дмитро Миколайович**, доцент, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **соціології та соціальної роботи**

протокол № 13 від «24» травня 2022 р.

Завідувач кафедри Шандор Ф.Ф.

Схвалено науково-методичною комісією **факультету суспільних наук**

протокол № 8 від «07» червня 2022 р.

Голова науково-методичної комісії Попадич О.О.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів ЄКТС – 3,5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 105	3	4
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 3.5	6	7
	Лекції:	
	28	8
	Практичні (семінарські):	
	24	6
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	53	91

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «Теорія та практика вимірювання соціальних змін» – формування та поглиблення знання студентів щодо сучасних теорій та практик дослідження соціальних змін, розвиток наукового знання про емпіричні прояви соціальних змін, з цим пов'язані, формування та розвиток навичок критичного мислення й аналізу емпіричних даних щодо діяльності агентів соціальних змін. Студенти мають опанувати відповідними першоджерелами, набути навичок їх критичного аналізу, ознайомитись з відповідними соціологічними теоріями та соціологічними методами вимірювання соціальних змін, аналізувати емпіричні дані та робити аналітичні доповіді зі зазначеної проблематики.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність працювати в команді.

ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК06. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК09. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК10. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій,

використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності спеціальності (СК):

СК03. Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому.

СК04. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів.

СК05. Здатність самостійно планувати, організовувати та проводити соціологічне дослідження

СК06. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК08. Здатність використовувати інтернет – ресурси, статистичну інформацію для вирішення експериментальних і практичних завдань у галузі професійної діяльності.

СК09. Здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування українською та іноземними мовами, ведення ділової документації.

СК10. Здатність виконувати професійні ролі у проєктній діяльності в галузі соціальної проблематики, прогнозування процесів та явищ в сучасному соціумі.

СК12. Здатність налагоджувати, підтримувати і розвивати міждисциплінарне професійне співробітництво, корпоративну відповідальність на основі знання організації роботи соціологічної служби в системі державних та недержавних органів.

СК13. Здатність до вироблення та застосування комунікативних стратегій в рамках міжособистісної взаємодії, управлінської діяльності в умовах невизначеностей.

СК14. Здатність до соціологічної рефлексії стосовно теоретичних та прикладних аспектів здійснення дослідницької та аналітичної роботи щодо соціальних змін.

СК15. Здатність прогнозувати та вирішувати конфліктні ситуації на різних рівнях суспільних відносин.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни є опанування таких навчальних дисциплін освітньо-професійної програми:

- OK7 Основи вищої математики
- OK10 Соціальна і демографічна статистика
- OK14 Соціологія соціальних змін
- OK18 Методологія соціологічних досліджень
- OK21 Організація і методи вибіркового дослідження
- OK25 Методи збору соціологічної інформації

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Соціологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.	РН01
Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі.	РН03
Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач.	РН04
Розуміти наукові принципи, що лежать в основі соціальної діяльності, ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання зі спеціальності, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.	РН13
Застосовувати відповідні соціологічні дослідження та реалізовувати дослідницькі професійні навички стосовно теоретичних, прикладних аспектів вивчення соціальних змін.	РН17
Відслідковувати загальні і локальні зміни у масовій свідомості, проводити спостереження за психологічним станом, рівня благополуччя окремих груп та верств населення.	РН18
Використовувати методи діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів соціальних суб'єктів.	РН20

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті після опанування навчальної дисципліни **«Теорія та практика вимірювання соціальних змін»**:

Очікувані результати навчання з дисципліни (використано таксономію Б. Блума)	Шифр ПРН
Пам'ятаємо: студенти пригадують, визначають, ідентифікують основні поняття та терміни дисципліни: соціальна структура, соціальна стратифікація, соціальна нерівність, соціальна мобільність тощо.	РН01
Застосовуємо: студенти застосовують набуті знання про положення соціологічних теорій та концепцій щодо дослідження соціальних змін в Україні та світі.	РН03
Розуміємо: студенти пояснюють закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ (нерівність, мобільність) у контексті професійних задач.	РН04
Розуміємо: студенти пояснюють наукові принципи, що лежать в основі соціальної діяльності, ідентифікують, формулюють завдання. Застосовуємо: розв'язують завдання зі спеціальності, інтегрують теоретичні знання та практичний досвід.	РН13
Застосовуємо: студенти застосовують професійні навички стосовно теоретичних та прикладних аспектів вивчення	РН17

соціальних змін використовуючи відповідні соціологічні дослідження	
Оцінюємо: студенти відслідковують загальні і локальні зміни у масовій свідомості, проводять спостереження за психологічним станом соціальних структур та верств населення.	РН18
Оцінюємо: студенти використовують методи діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів соціальних суб'єктів в соціальній структурі	РН20

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: залік; командний проєкт моделей вимірювання соціальних змін; реферат, презентація результатів виконаної індивідуальної /групової роботи студента.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форма поточного контролю: доповідь на практичних заняттях

Форма модульного контролю: контрольна робота

Форма підсумкового семестрового контролю: залік

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
9	8	8	9	8	8	50	100

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T7	T8	T9	T10		
13	12	13	12	50	100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів
практичні заняття, доповідь з презентацією	7	42	5	30
командний проєкт моніторингу соціальних змін			1	20
реферат	2	8		
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота складається з тестових завдань, задачі та запитання описово-аналітичного характеру.

Тестові завдання покликані оцінити знання з тематичної проблематики модулю, яка надавалася на лекціях і обговорювалася на практичних заняттях. Залежно від орієнтування у тематичному матеріалі по тестах, дане завдання модульної контрольної роботи максимально може бути оцінене у 10 балів.

Задача – пропонується встановити відповідність між різними елементами структури. Завдання спрямоване на логічне мислення і охоплює зміст лекційного матеріалу з тем модулю. Ця частина завдань модульної контрольної роботи максимально може бути оцінена у 20 балів.

Запитання має на меті оцінити обізнаність здобувача з програмовим матеріалом. Студенту пропонується надати розгорнуту відповідь на запитання. Від студента вимагається відтворити отримані знання та надати рекомендації з покращення соціальних взаємозв'язків у соціумі з орієнтацією на соціальні ресурси. Залежно від послідовності викладу і орієнтуванні у матеріалі теоретичних питань, ця частина завдань модульної контрольної роботи максимально може бути оцінена у 20 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсних) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) – заслуговує студент, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;

- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, C) – заслуговує студент, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає з певною кількістю помилок;

- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;

- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;

- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;

- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;

- допускає помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Соціальні зміни як об'єкт соціологічного дослідження. Поняття "соціальні зміни". Параметри соціальної зміни (рівень, тривалість, спрямованість, масштаб, ступінь тощо). Соціальні зміни та соціальний розвиток. Соціальний розвиток як незворотний, спрямований, закономірний. Типи соціальних змін: структурні, функціональні, процесуальні, мотиваційні. Моделі соціальних змін: лінійний прогрес; стадіальне ступінчасте зростання; циклічне зростання; інволюція тощо. Різноманітність соціальних змін та теорії соціальних змін: еволюційні, циклічні, структурно-функціональні, системні, конфліктні, соціально-психологічні. Місце модернізаційної перспективи у колі окреслених теорій. Соціальний транзит та соціальні трансформації. Різноманітність соціальних транзитів, їхня відмінність залежно від їх масштабу, характеру, спрямованості. Трансформаційна поведінка. Розмаїття дискурсів вивчення соціальних змін. Соціальні зміни як міждисциплінарна галузь наукового дослідження.

Тема 2. Основні типи методологій вивчення соціальних змін. Різноманітність методологій соціологічного дослідження соціальних змін: основи типології. Методологія класичного дослідження соціальних змін. Пріоритет пошуку фундаментальних знань (знань про об'єкти, примат об'єднання індивідуального до соціального, монополія на істину: «істина одна, помилок багато»). Некласична методологія (не знання про об'єкт, а про спосіб пізнання; про неможливість прийняття теоретичних побудов за реальність і про плюралізм концепцій як спосіб забезпечення різних типів або аспектів діяльності, про необхідність переходу від одного типу інтерпретації до ін.). Постнекласична методологія вивчення соціальних змін та критика фундаментального знання. Мова та час як соціальна реальність.

Тема 3. Методологічний потенціал теорії соціального становлення у вивченні соціальних змін. П.Штомпка про «справжню сутність соціальної реальності». Соціальна практика та її зумовленість «згори» (фазою функціонування суспільства) та «знизу» (поведінкою індивідів та груп). Соціальна практика та соціальні зв'язки. Соціальні зв'язки та соціальні ресурси. Структурні, індивідуальні та культурні ресурси. Моральний зв'язок та динаміка суспільства. Довіра, лояльність та солідарність як основні складові морального зв'язку. П.Штомпка про атрофію морального зв'язку в перехідних суспільствах (поява нових сфер ризику та невпевненості, нормативний хаос, незрілість політичних еліт, настроїв збентеженості та сумнів у проведених реформах).

Тема 4. Методологічний потенціал теорії трансформаційного процесу у вивченні соціальних змін. Два рівні соціальної реальності (структури та діячі). Суб'єктивні та об'єктивні аспекти соціальної реальності. Взаємозв'язок та взаємозумовленість соціальних змін макро- та мікро-рівнів. Теорія трансформаційного процесу як зміст соціальних дій та взаємодій суб'єктів, а також їх взаємозв'язки з масовими процесами, що викликають зрушення в інституційній та соціальній структурах суспільства. "Масові трансформаційні процеси" як проміжний рівень соціальної реальності. Трансформаційна активність та соціальні інститути. Соціальний механізм трансформаційного процесу: поняття, основні його складові. Енергетичний, передавальний та результуючий блоки. Суб'єкти трансформаційного процесу: правляча еліта; соціально зрілі та активні представники масових громадських груп та решта суспільства: особливості їх участі у трансформаційному процесі. Об'єкти трансформації (основні інститути, соціальна структура та соціально-економічний потенціал суспільства) та соціальний механізм трансформаційного процесу.

Тема 5. Антропосоціетальний підхід у вивченні соціальних змін. Суспільство як система та процес: як гнучка нерівноважна антропосоціетальна цілісність. Релятивно-діяльнісний реалізм як методологія антропосоціетального підходу. Криза та порядок в антропосоціетальній системі. Сутність, принципи антропосоціетального підходу. Принцип суперечливості функцій соціального впливу. Принцип паритетності та взаємопроникнення культури та соціальності. Принцип нестійкості антропосоціетальної рівноваги. Принцип бінарності та взаємозворотності впливу соціетальних процесів. Принцип неповної взаємної відповідності у системі принципів дослідження сучасного суспільства. Поліпарадигмальний потенціал антропосоціетального підходу. Соціетальні структури та функції. Бінарність соціетальних процесів. Суспільство в особистості та особистість у суспільстві (соціалізований актор). Традиційна та інноваційна діяльність. Масовізація індивідів та індивідуалізація суспільства у контексті антропосоціетального підходу.

Тема 6. Методологічний потенціал парадигми життєвого шляху у вивченні соціальних змін. Життєподієвий підхід Б.Ньюгартена про розклад життя. Багаторівневність та динамічні риси життєвого шляху. Основні складові парадигми життєвого шляху: взаємозв'язок життя людини та історичного часу; тимчасовий розклад життя; взаємозалежні життєві шляхи. Роль людини у здійсненні життєвого вибору. Тимчасовий розклад, взаємопов'язані життєві траєкторії та активна роль особистості як ключові механізми змін життєвого шляху. Модуси часу: сьогодення (цінності), майбутнє (мета) та минуле (значення). Життєвий шлях як просторово-часове поняття: (простір - шлях і відповідно час-життя). Соціальні та вікові норми, очікування життєвих подій як фактори поведінки людей. Парадигма життєвого шляху як злиття моделі покоління та моделі віку. Історія життя як дослідна стратегія: основні складові історії життя. Наративне інтерв'ю як метод вивчення історії життя: специфіка наративного інтерв'ю та фази його здійснення.

Тема 7. Сучасні методологічні підходи щодо модернізації. Системно-функціональний, процесуальний, компаративно-історичний підходи. Ключові категорії та концепти в рамках системно-функціонального підходу: система, функція, структура, рівновага, входи та виходи, середовище, зворотний зв'язок. Сильні та слабкі сторони системно-функціонального підходу. Нееластичність даного підходу щодо динамічних процесів, слабка емпірична орієнтованість. Особливості процесуального підходу: біхевіористський характер, акцент на взаємодію (встановлення характеру та причин кореляції) між соціальними процесами (змінними) та орієнтація на емпіричні дані. Переваги та слабкі місця підходу: орієнтація на вивчення реальних процесів, залежність від стану джерельної бази; методологічні проблеми визначення характеру взаємозв'язків між різнорідними змінними; проблемність включення в аналітичну модель ланки, що опосередковує залежність між «макро»-зрушеннями в соціоекономічній та політичній областях й «мікро»-змінними на рівні установок, цінностей, поведінки індивідів. Порівняльно-історичний підхід. Суспільство як об'єкт зіставлення. Емпіризм як характерна риса порівняльно-історичного підходу. Акцент на змінні: інститути, культура, лідерство. Мета порівняльного підходу – виявлення: 1) загальних стадій чи фаз, якими мають проходити все суспільства; 2) особливих шляхів, якими можуть рухатися товариства; 3) комбінацій «вертикальних» та «горизонтальних» категоріальних класифікацій.

Тема 8. Стратегії поєднання різних підходів у вивченні соціальних змін. Дослідницькі стратегії у контексті поліпарадигмального простору сучасної соціології. Ч.Камі та І.Грос про поліпарадигмальність сучасної соціології. Компліментарний підхід: його особливості. «Аналітичне теоретизування» Д.Тернера як рух від «цікавої філософії» та фактів, що спостерігаються, до «сенсифікуючих узагальнень». Використання універсального дослідницького інструменту у соціологічному дослідженні. Принцип INIO П.Штомпки (ідеологія, нормативна система, інтеракція та соціальний ресурс). Розробка інтегральних теорій як стратегія вивчення динамізму сучасних соціальних процесів. Стратегія «розширення класиків» щодо соціальних змін.

Тема 9. Моніторинг соціальних змін в Україні. Систематичне відстежування тенденцій соціального розвитку і змін якості життя населення України. Історія проведення моніторингу соціальних змін в сучасній Україні. Оцінка змін у процесі демократичних перетворень в Україні. Прямі індикатори. Шкала аномії. Шкала цинізму. Шкала національної дистанції. Шкала тривожності. Шкала соціального самопочуття. Шкала соціальної напруженості.

Тема 10. Етичні дилеми у презентації результатів дослідження соціальних змін. Етичні дилеми та можливі наслідки публікації результатів дослідження. Способи та форми презентації результатів дослідження соціальних змін. Чинники ризику у презентації результатів дослідження соціальних змін. Компроміс та конфлікт цінностей у презентації результатів дослідження соціальних змін. Способи попередження етичних проблем у вивченні соціальних змін.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	У тому числі				
		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Модуль 1						
Тема 1. Соціальні зміни як об'єкт соціологічного дослідження	10	2	4			4
Тема 2. Основні типи методологій вивчення соціальних змін	10	4	2			4
Тема 3. Методологічний потенціал теорії соціального становлення у вивченні соціальних змін	10	2	2			6
Тема 4. Методологічний потенціал теорії трансформаційного процесу у вивченні соціальних змін	10	2	2			6
Тема 5. Антропосоцієтальний підхід у вивченні соціальних змін	10	2	2			6
Тема 6. Методологічний потенціал парадигми життєвого шляху у вивченні соціальних змін	10	2	2			6
Модульна контрольна робота	2	2	0			0
Разом за модуль	62	16	14			34
Модуль 2						
Тема 7. Сучасні методологічні підходи щодо модернізації	12	4	4			4
Тема 8. Стратегії поєднання різних підходів у вивченні соціальних змін	10	2	2			6
Тема 9. Моніторинг соціальних змін в Україні	9	2	2			5
Тема 10. Етичні дилеми у презентації результатів дослідження соціальних змін	10	2	2			6
Модульна контрольна робота	2	2	0			0
Разом за модуль	43	12	10			34
Разом	105	28	24			53

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	У тому числі				
		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Модуль 1						
Тема 1. Соціальні зміни як об'єкт соціологічного дослідження	10	1	1			8
Тема 2. Основні типи методологій вивчення соціальних змін	10	1	1			8
Тема 3. Методологічний потенціал теорії соціального становлення у вивченні соціальних змін	10	1	1			8
Тема 4. Методологічний потенціал теорії трансформаційного процесу у вивченні соціальних змін	10	1	1			8
Тема 5. Антропосоцієтальний підхід у вивченні соціальних змін	10	1	0			9
Тема 6. Методологічний потенціал парадигми життєвого шляху у вивченні соціальних змін	10	1	0			9
Модульна контрольна робота	2	0	0			2
Разом за модуль	62	6	4			52
Модуль 2						
Тема 7. Сучасні методологічні підходи щодо модернізації	12	1	0			11
Тема 8. Стратегії поєднання різних підходів у вивченні соціальних змін	10	0	1			9
Тема 9. Моніторинг соціальних змін в Україні	9	1	0			8
Тема 10. Етичні дилеми у презентації результатів дослідження соціальних змін	10	0	1			9
Модульна контрольна робота	2	0	0			2
Разом за модуль	43	2	2			39
Разом	105	8	6			91

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Соціальні зміни як об'єкт соціологічного дослідження	4	1
2	Основні типи методологій вивчення соціальних змін	2	1
3	Методологічний потенціал теорії соціального становлення у вивченні соціальних змін	2	1
4	Методологічний потенціал теорії трансформаційного процесу у вивченні соціальних змін	2	1
5	Антропосоціетальний підхід у вивченні соціальних змін	2	0
6	Методологічний потенціал парадигми життєвого шляху у вивченні соціальних змін	2	0
7	Сучасні методологічні підходи щодо модернізації	4	0
8	Стратегії поєднання різних підходів у вивченні соціальних змін	2	1
9	Моніторинг соціальних змін в Україні	2	0
10	Етичні дилеми у презентації результатів дослідження соціальних змін	2	1
Разом		24	6

6.4. Самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Соціальні зміни як об'єкт соціологічного дослідження	4	8
2	Основні типи методологій вивчення соціальних змін	4	8
3	Методологічний потенціал теорії соціального становлення у вивченні соціальних змін	6	8
4	Методологічний потенціал теорії трансформаційного процесу у вивченні соціальних змін	6	8
5	Антропосоціетальний підхід у вивченні соціальних змін	6	9
6	Методологічний потенціал парадигми життєвого шляху у вивченні соціальних змін	6	9
	Модульна контрольна робота	0	2
7	Сучасні методологічні підходи щодо модернізації	4	11
8	Стратегії поєднання різних підходів у вивченні соціальних змін	6	9
9	Моніторинг соціальних змін в Україні	5	8
10	Етичні дилеми у презентації результатів дослідження соціальних змін	6	9
	Модульна контрольна робота	0	2
Разом		53	91

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

В умовах використання формату онлайн-навчання (дистанційного навчання) із застосуванням мережі Google Meet названі засоби, методи та форми визначаються за домовленістю зі здобувачами і в залежності від зручного виду взаємодії, застосовуються з допомогою існуючих функцій групових чатів та відеоконференцій.

Для ефективного засвоєння тематики є можливість демонстрації необхідних матеріалів на робочому столі комп'ютерного технічного засобу під час занять і семінарів. Зокрема, у разі потреби, під час онлайн-заняття можна надати доступ до свого екрану, щоб показати презентації або іншу тематичну інформацію на робочому столі.

Планування лекційних, практичних (семінарських) та лабораторних занять, модульних контрольних робіт, звітування за індивідуальну та іншу передбачену програмою роботу зі студентами, а також підсумкова перевірка знань у формі іспиту (заліку) здійснюється заздалегідь за допомогою прив'язки до Google-календаря. Синхронізація запланованих заходів виконується автоматично на всіх зручних для їх проведення пристроях.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Афанасьєв Д.М. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Методи збору соціологічної інформації» (для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 054 «Соціологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти). Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 41 с.
2. Гавриленко І.М., Кузьменко В.І., Сکیدін О.Л. Соціологія організацій: навчальний посібник. Запоріжжя: ГУ «ЗІДМУ», 2007. 404 с.
3. Гвоздецька Б., Рюль В., Варга Н. Соціологія: методичні матеріали до самостійної роботи: навчально-методичний посібник для прямої підготовки «054 Соціологія». Ужгород: УжНУ, 2021. 110 с.
4. Єріна А.М. Організація вибіркового обстеження: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2004. 208с
5. Злобіна О. Особистість як суб'єкт соціальних змін. Київ: Ін-т соціології НАН України, 2004. 400 с.
6. Катаєв С.Л. Сучасне українське суспільство: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 200 с.
7. Коваліско Н.В. Основи соціальної стратифікації: навчальний посібник. Львів: «Магнолія 2006», 2007. 328 с.
8. Конспект лекцій з дисципліни «Соціальна структура суспільства» освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 054 «Соціологія» / Укладач: Редькіна Г.М. Кам'янське: ДДТУ, 2016. 120 с.

9. Малиш Л. Принципи та правила вимірювання структурних нерівностей у соціології: монографія. Київ: НаУКМА, 2019. 370 с.

10. Орос О.Б., Афанасьєв Д.М. Методичні рекомендації до проведення практичних занять та організації самостійної роботи студентів спеціальності 054 «Соціологія». Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 22 с.

11. Рахманов О.А. Соціальна стратифікація і класова структура суспільства: навчально-методичний комплекс. Київ: КНЕУ, 2011. 21 с.

12. Структурні виміри сучасного суспільства: навчальний посібник / За ред. С.О.Макеєва. Київ, 2006. 272 с.

Допоміжна література

1. Злобіна О.Г. Особистісна складова суспільних змін: соціологічний контекст. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2003. №3. С. 32–45.

2. Злобіна О., Тихонович В. Суспільна криза і життєві стратегії особистості. Київ: Стилос, 2001. 237 с.

3. Зміни у свідомості українського суспільства на зламі тисячоліть. Київ: Академія, 2001.

4. Результати національних щорічних моніторингових опитувань 1992-2016 років. *Українське суспільство: моніторинг соціальних змін*. 2016. Вип. 3 (17). С. 426-546.

5. Середній клас України: теорія та сучасні тенденції становлення. Київ: Корпорація, 2004. 582 с.

6. Соціологія: підручник / За ред. докт. соціол. наук, проф. В.М.Пічі. 4-те видання, виправлене. Львів: «Магнолія 2006», 2009. 293 с.

7. Соціологія: підручник / М.П.Требін, В.Д. Воднік, Г.П.Клімова та ін.; за ред. М.П.Требіна. Харків: Право, 2010. 224 с.